

BIJLAGE 1

Notitie Uitgangspunten windenergie

De uitgangspunten zijn van toepassing op windmolens met een masthoogte vanaf 90 meter¹.

De gemeente Peel en Maas hanteert voorwaarden voor de ontwikkeling van windenergie:

1. De omgeving heeft een actieve en betrokken rol bij de ontwikkeling en de exploitatie van windturbines.
2. a. De opbrengsten (€ en kWh) van windturbines moeten maximaal terugvloeien in de gemeenschap.
b. (Bij voorkeur wordt een substantieel deel coöperatief ontwikkeld).
3. De windturbines moeten op een goede plek komen, gezien vanuit een goede ruimtelijke ordening (goede functiecombinatie en landschappelijke inrichting). Hierin is de gemeente initiërend om in samenspraak met haar omgeving kansrijke ontwikkelgebieden te bepalen.
4. Grondspectatie moet worden voorkomen door:
 - a. In het zoekgebied één samenhangend project, windmolenpark, te ontwikkelen.
 - b. De bebouwde en onbebouwde gronden noodzakelijk voor de realisatie van windenergie te zien als een samenhangend complex: het windmolenpark.
 - c. Alle grondeigenaren van het windmolenpark een eerlijke grondvergoeding te geven.
5. In iedere gemeente wordt tenminste 1 windenergie locatie ontwikkeld van 4-5 windturbines.
6. Gemeenten werken samen aan de vorming van windenergiebeleid.
7. Gemeenten werken samen aan de ontwikkeling van gemeentegrensoverschrijdende locaties.
8. De Provincie ondersteunt gemeenten bij de samenwerking en de uitwerking van bovenstaande uitgangspunten en maakt daarover afspraken met gemeenten betreffende mijlpalen, wederzijdse rollen en taken in het uitvoeringsproces.

Toelichting algemeen

Verankering van de uitgangspunten in de procedures zal in het kader van de samenwerking verder worden opgepakt. Draagvlak van een omgeving om ontwikkelingen te dragen spelen hierbij een rol. Hierin zit het vermogen van een omgeving om ontwikkeling te dragen.

Toelichting uitgangspunt 1.

Het bereiken van een betrokken en actieve rol van de omgeving bij de ontwikkeling en de exploitatie van windturbines vraagt meer inspanning van initiatiefnemers dan het reguliere communicatieplan en een brief met participatiemogelijkheid. Initiatiefnemers spannen zich zodanig in dat omwonenden voldoende gelegenheid hebben om samen te werken aan de invulling van een gemeenschappelijke kwaliteit. Voorbeeld is de klankbordgroep in Egchel. De wijze waarop de gemeente stimuleert en faciliteert wordt vanuit de samenwerking met de Regio Midden Limburg uitgewerkt.

Toelichting uitgangspunt 2a opbrengsten vloeien terug naar de gemeenschap.

Deze opbrengsten zijn afhankelijk van de behoefte van de bewoners in de omgeving van een plan. Het streven is dat de opbrengsten zorgen voor een toegevoegde kwaliteit, waar omwonenden behoefte aan hebben.

Toelichting uitgangspunt 2b: Realisatie coöperatief verband

In Noord en Midden-Limburg zijn veel energiecoöperaties actief: Weert Energie, Peel Energie, Zuidewind en Leudal Energie. Deze hebben zich verenigd in Rescoop Limburg een nieuwe coöperatie die als doelstelling heeft nieuwe windparken in Limburg te ontwikkelen. In gemeenten waar coöperaties actief zijn worden aantoonbaar resultaten geboekt op het gebied van energiebesparing en energielevering. De coöperaties spelen daardoor een belangrijke rol in de energietransitie. Maar dit levert nog veel meer op. Er ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden en dat is goed voor de sociale

¹ Moderne windmolens hebben een masthoogte van 90 tot 200 meter (bron: Handreiking waardering landschappelijke effecten van Windenergie van april 2013).

cohesie in de gemeenschappen. Het zelf opwekken en leveren van energie door coöperaties vormt een voortdurende uitdaging om te komen tot innovatieve technische oplossingen en nieuwe verdienmodellen. Het levert op de korte en lange termijn geld op. Dat geld kunnen de leden van de coöperatie weer investeren in energiebesparing of- opwekking maar ook op andere wijze ten goede kunnen laten komen aan de gemeenschap.

Toelichting uitgangspunt 3: de goede plek

Hiervoor zijn kaarten met uitsluitingsgebieden voor windturbines in de regio gemaakt. De uitsluitingsgebieden zijn het resultaat van een verkenning van de omgeving. Hier is een brede ambtelijke vertegenwoordiging bij betrokken: milieu, natuur, landschap en ruimte. De basis voor de verkenning bestond uit GIS-modellen die door de Provincie zijn opgesteld.

Er zijn gebieden uitgesloten voor de plaatsing van windturbines door wettelijke beperkingen en in het POL2014 zijn uitsluitingsgebieden opgenomen. De belangrijkste invloed gaat uit van bescherming van woonobjecten voor geluid. Tevens hebben Natura 2000 gebieden met inbegrip van de externe werking van deze gebieden (hoofdzakelijk ganzenfoerageergebieden) en vliegverkeer een beperkende invloed op de mogelijkheden voor windturbines (zie kaarten bijlage 1). Daarnaast zijn een aantal beleidsmatige aandachtsgebieden in kaart gebracht. (zie kaarten bijlage 2).

De kaarten zijn instrumenteel en dynamisch. De kaarten moeten initiatiefnemers en bewoners helpen bij het vinden van mogelijk locaties. Daarna worden in een proces met de omgeving en betrokkenen kansrijke ontwikkelgebieden benoemd. Locatiestudies moeten vervolgens uitwijzen hoe in deze kansrijke ontwikkelgebieden windturbines kunnen worden geplaatst. Pas dan vindt definitieve besluitvorming plaats. Uiteindelijk resultaat is dat een locatie voor windenergie vastgelegd is in het bestemmingsplan, er voor de ontwikkeling van het windpark een vergunning is verleend en de molens daadwerkelijk zijn gebouwd. De processen die hiervoor nodig zijn worden vanuit de samenwerking met de Regio Midden Limburg en met ondersteuning van de provincie ontworpen en uitgewerkt.

Toelichting uitgangspunt 4: Voorkomen grondspeculaties

De vier gemeenten willen grondspeculaties voorkomen om de volgende redenen:

- Voorkomen dat individuele grondafspraken gaan conflicteren in een gebied.
- Voorkomen dat grondafspraken alleen over de gronden gaan waarop de molens komen te staan en niet over de gronden waarop de molen ook impact heeft (ook voorkomen afgunst in gebied).
- Voorkomen dat de inrichting van een gebied door individuele grondafspraken wordt bepaald in plaats vanuit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening.

Dit willen zij doen door:

- a. In het zoekgebied één samenhangend project, windmolenpark, te ontwikkelen.
Hiermee worden partijen gedwongen samen te werken en dient goede ruimtelijke ordening als basis voor de ontwikkeling.
- b. De bebouwde en onbebouwde gronden noodzakelijk voor de realisatie van windenergie te zien als een samenhangend complex: het windmolenpark.
Hiermee wordt erkend dat niet alleen de exacte locatie en grond waarop de windturbine komt te staan noodzakelijk is voor de windontwikkeling maar ook de gronden daar omheen.
- c. Alle grondeigenaren van het windmolenpark een eerlijke grondvergoeding te geven. Een uitwerking van b. Alle grondeigenaren van het complex ontvangen een vergoeding en niet alleen de eigenaar van het perceel waar de windmolen fysiek komt te staan.

Toelichting uitgangspunt 5: Ambitie voor de ontwikkeling van 4-5 windmolens

De gemeente Peel en Maas streeft er naar dat uiteindelijk 4-5 windmolens ontwikkeld worden. Deze ambitie is haalbaar gezien de initiatieven die op dit moment spelen. Het college heeft in principe medewerking verleend aan het initiatief Windpark Egchel. Het windpark Egchel heeft vanuit een concrete praktijkcasus mede aan de basis gestaan van de uitgangspunten. Als er meer initiatieven concreet worden en er is draagvlak en het geeft voldoende invulling aan de uitgangspunten, is er ruimte voor meer windmolens.

Windenergie in Peel en Maas

Windenergie in Peel en Maas en omgeving kent een lange geschiedenis. In 2003 dienden zich bij de voormalige gemeente Helden, een van de eerste initiatieven aan voor grootschalige windenergie. Het initiatief lag langs het afwateringskanaal in Egchel. Parallel aan de andere zijde van het afwateringskanaal speelde in de voormalige gemeente Roggel en Neer een soortgelijk initiatief. Volgens een haalbaarheidsstudie Midden Limburg was het gebied in aan de zijde van Neer langs het afwateringskanaal zeer geschikt. Volgens eenzelfde haalbaarheidsstudie in Noord Limburg was het gebied aan de zijde van Egchel aan langs het afwateringskanaal minder geschikt. Reden voor de voormalige gemeente Helden om voorrang te geven aan andere duurzame energie-opwek zoals mestvergisting. Het initiatief aan de zijde van Neer vond doorgang bij de voormalige gemeente Roggel en Neer. Door wegvallen van een subsidieregeling kwam het initiatief aan de zijde van Neer stil te liggen. In 2009 ontstonden nieuwe kansen en werden de plannen opnieuw uit de kast gehaald. De initiatiefnemers uit Neer deed toezeggingen naar de gemeenschap Egchel over compensatie. Deze toezegging werd onvoldoende vastgelegd. De aandeelhouders van windpark Neer BV braken met deze toezeggingen. In Egchel was inmiddels een actiegroep actief geworden. Deze actiegroep maakte uiteindelijk bezwaar en stelde beroep in bij de raad van state. De voormalige gemeente sloot zich hierbij aan. Het beroep strandde bij de Raad van State en het windpark werd na 2 jaar vertraging in 2011 gerealiseerd.

Op het windpark kwamen in het algemeen positieve reacties van mensen uit Egchel en omgeving. Dit gaf de initiatiefnemers in de gemeente Peel en Maas nieuwe moed. In 2012 presenteerden de initiatiefnemers van windpark Egchelse Heide hun plannen aan het college. Het college besloot om ruimtelijk geen standpunt in te nemen over medewerking. De initiatiefnemers werden op pad gestuurd om de dialoog aan te gaan met de bewoners van het buitengebied en Egchel. Ze moesten aantonen dat voor het initiatief voldoende draagvlak bestond. Dit was op dat moment dat een logische keuze voor het college. Destijds speelde 'Wissels om', tegenwoordig 'de andere overheid'. Vanaf 2012 maakten de initiatiefnemers van verschillende mogelijkheden gebruik om te zorgen voor betrokkenheid. Niet aan de hand van een standaard communicatieplan of het aanbieden van participaties, maar met open gesprek aan de keukentafel en bijeenkomsten van het dorpsoverleg. De gemeente hield steeds een vinger aan de pols.

Einde 2014 liffte het initiatief mee met de dorpsoverleg monitor. Deze monitor is een middel voor dat gebruikt wordt voor de vitalisering van de gemeenschappen. De respons op het onderwerp windenergie was positief. Daarnaast was het initiatief een samenwerking begonnen met energiecoöperatie Peel Energie. Dit gaf de mogelijkheden om lokale betrokkenheid verder te vergroten. Samen met Peel Energie zijn de initiatiefnemers gaan onderzoeken hoe profijt terug zou kunnen komen in de omgeving. Dit op zodanige wijze dat het initiatief bijdraagt de kwaliteit van de omgeving. Hiervoor startte initiatiefnemers een klankbordgroep. Mensen uit Egchel en omgeving werden uitgenodigd om deel te nemen. In de klankbordgroep denken mensen positief kritisch mee over vertaling van profijt naar kwaliteit. In de groep zitten voor en tegenstanders. In augustus 2015 werden de werkwijze en de plannen gepresenteerd aan het college van B&W door de initiatiefnemers. Het college van B&W was positief over de werkwijze. De initiatiefnemers dienden een principeverzoek in augustus 2015. Op het verzoek werd op 25 september 2015 ingestemd met medewerking verlenen aan de ruimtelijke procedure. Eind 2015 zijn de initiatiefnemers gestart met aantonen het plan voldoet aan wet en regelgeving. Deze onderbouwing gaat deel uit maken van de procedure. Deze procedure staat open voor bezwaar en beroep. Ook werken de initiatiefnemers de ideeën uit van de klankbordgroep. Een idee is glasvezel voor het buitengebied Egchel.